

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 11CoP/193/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1220201952
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Patrícia Železníková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2020:1220201952.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Patrície Železníkovej a členov senátu JUDr. Romana Bolebrucha a Mgr. Aleny Čakváriovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: Y. N., nar. XX.XX.XXXX, zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom Vazovova 7/A, 816 16 Bratislava, dieťa rodičov: matka - W. N., nar. XX.XX XXXX, trvale bytom U. - Y. J., t.č. bytom R. ul. č. XX/A, U., zastúpená JUDr. Norou Vígláškou, advokátkou so sídlom Laurinská 1, 811 01 Bratislava, a otec - W. U., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom U. ul. č. XXXX/XX, U., t.č. bytom A. 12, 85X XX U., v konaní o návrhu matky a otca na nariadenie neodkladného opatrenia, na odvolanie matky proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava II, zo dňa 28.04.2020, č. k. 11P/45/2020-34, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie sa v napadnutej časti m e n í tak, že na čas do právoplatného skončenia konania o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému vedenom na Okresnom súde Bratislava II, pod sp. zn. 11P 28/2020, sa maloletý Y. N., nar. XX.XX.XXXX, zveruje do osobnej starostlivosti matke.

Otec je oprávnený stretávať sa s maloletým dieťaťom Y. N., nar. XX.XX.XXXX, za prítomnosti matky, každý kalendárny týždeň v roku v stredu od 15.30 hod. do 17.00 hod., a každý páry kalendárny týždeň v roku v sobotu od 09.00 hod. do 10.30 hod. s tým, že otec si maloletého prevezme a odovzdá v mieste bydliska matky.

Matka je povinná maloletého na styk s otcom pripraviť a umožniť otcovi vo vymedzenom rozsahu realizovať kontakt s maloletým.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bratislava II uznesením zo dňa 28.04.2020, č.k. 11P/45/2020-34, vo výroku I. neodkladným opatrením upravil styk otca s maloletým v prítomnosti matky každý nepárny týždeň v mesiaci v utorok od 15.30 hod. do 18.30 hod., v piatok od 15.30 hod. do 18.30 hod. a v nedeľu od 09.00 hod. do 12.00 hod., každý páry týždeň v mesiaci v stredu od 15.30 hod. do 18.30 hod. a v sobotu od 09.00 hod. do 12.00 hod. s tým, že otec si maloletého prevezme a odovzdá v mieste bydliska matky, matke uložil povinnosť maloletého na styk riadne pripraviť, vo výroku II. vo zvyšku návrh matky a otca zamietol, vo výroku III. o trovách konania rozhodla tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

2. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, 2 ods. d), § 328 ods. 1, § 329 ods.1, § 331 ods.1, zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej CSP), § 40, § 366, § 52, zák. č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej CMP), keď vychádzajúc z návrhov rodičov a obsahu spisu považoval za dôvodné iba dočasne upraviť styk otca s maloletým. Vychádzal zo zhodných tvrdení rodičov v tom, že nie sú manželmi a nežijú v spoločnej domácnosti, pričom pravidelný styk otca s maloletým je mu matkou odopieraný. Dôvodil potrebou maloletého dieťaťa vo svojom živote vnímať prítomnosť obidvoch rodičov a jeho právom na kontakt s rodičom, s ktorým nežije v spoločnej domácnosti, ako aj právom otca na kontakt so svojim dieťaťom. Uviedol, že obmedzovanie styku otca s maloletým môže postupne viesť k pretrhnutiu citových väzieb, a preto je potrebné pre zdravý vývin dieťaťa zabezpečiť jeho styk s oboma rodičmi. Rozsah styku určil v kratších časových intervaloch v prítomnosti matky, zohľadniac útlý vek maloletého, jeho režim a emočnú a fyzickú odkázanosť na matku. Otcom navrhovaný časový rozsah jednotlivých stretnutí z uvedených dôvodov považoval za neprimeraný, a preto v prevyšujúcom rozsahu jeho návrh zamietol. Za nesplnené považoval podmienky na matkou navrhované zverenie maloletého do jej osobnej starostlivosti neodkladným opatrením. Uviedol, že matka dostatočne neosvedčila potrebu nariadenia neodkladného opatrenia v tomto smere bez vykonania náležitého dokazovania. ňou produkované skutkové tvrdenia o zlom psychickom stave otca, o jeho alkoholizme, resp. o jeho ohrozujúcom správaní (nie však vo vzťahu k dieťaťu), nepovažoval za dostatočne osvedčené listinnými ani inými dôkazmi. Za takýto dôkaz nepovažoval prepis elektronickej komunikácie matky s otcom, ktorá svedčí iba o jej nízkej úrovni. Bez ďalšieho nezohľadnil ani matkou predložené fotografie zo spoločného bytu rodičov. Poukázal na samotný návrh matky, ktorým sa domáhala úpravy styku otca s dieťaťom, tzn. že stretávanie otca s dieťaťom v jej prítomnosti považovala za možné. Uviedol, že len na základe matkou jednostranne tvrdených skutočností, bez ich primeraného osvedčenia, jej návrhu vyhovieť nemohol. Zdôraznil, že naviac je z návrhu matky zrejmé, že maloleté dieťa žije s ňou v spoločnej domácnosti a matka aj skutočne zabezpečuje jeho každodennú starostlivosť. Potrebu osobnej starostlivosti matky nespochybňuje ani otec, ktorý túto plne rešpektuje, napokon úpravu svojho stretávania sa s maloletým navrhol v jej prítomnosti. Súd prvej inštancie uviedol, že v danom prípade nezistil žiadny dôvod na nariadenie neodkladného opatrenia zverením dieťaťa do osobnej starostlivosti matky, čo by len potvrdzovalo a duplikovalo už existujúci stav.

3. Proti tomuto rozhodnutiu podala v zákonnej lehote prostredníctvom zvolenej právnej zástupkyne odvolanie matka podľa § 365 ods. 1 písm. b), h) CSP. Uznesenie súdu prvej inštancie navrhla zmeniť a maloletého zveriť do jej osobnej starostlivosti, dočasne zakázať otcovi stýkať sa s maloletým a uložiť mu povinnosť sa k maloletému nepribližovať na vzdialenosť menšiu ako 150 m a určiť, že právo zastupovať a spravovať majetok maloletého má matka. Namietala, že súd neprihliadol na jej tvrdenia, že otec trpí toxickou psychózou, pričom ide o vážny zdravotný stav prejavujúci sa u drogovovo závislých osôb, kedy je takáto osoba vážne nebezpečná nielen sebe, ale aj okoliu. Mala za to, že súd pochybil, ak sa nevysporiadal s jej tvrdením, že má zo psychických stavov otca obavu nie len vo vzťahu k svojej osobe, ale najmä vo vzťahu k maloletému, s tým, že otec ignoruje akúkoľvek liečbu. Namietala, že súd nezastabilizoval situáciu na strane maloletého, keď zamietol jej návrh na jeho zverenie do jej osobnej starostlivosti napriek tomu, že poukázala na diagnózu otca toxickú psychózou a schyzofréniu a jeho vyhrážanie, že jej maloletého zoberie. Súd prvej inštancie nerešpektoval jej právo na rodinný život, ktoré je súčasťou práva na súkromie, keď nad rámec návrhu otca trpiaceho psychotickými stavmi, určil jeho styk s maloletým tak, že ju prinútil byť takmer každý druhý deň a každý víkend v mesiaci v prítomnosti osoby, ktorej sa oprávnene obáva. Namietala, že súd prvej inštancie ani rozbitiu/demolácii vchodových dverí, ku ktorému sa otec v návrhu sám priznáva a sám vyhodnocuje iba ako skratovú reakciu, v kontexte jej tvrdení, že má z neho strach, nepripisoval žiaden podstatný význam. Rozšírila petít návrhu na vydanie neodkladného opatrenia z titulu naplnenia hmotnoprávných podmienok na vydanie rozhodnutia v zmysle § 25 ods. 3 Zákona o rodine, v spojení s § 325 ods. 2 písm. g) a h) CSP. Poukázala na svoj handicap a zopakovala genézu zoznámenia sa s otcom maloletého, priebeh a ukončenie ich vzťahu s tým, že jeho závislosti sa naplno prejavili až po narodení maloletého, otec začal intenzívne požívať alkohol a tiež ťažké drogy a pod ich vplyvom sa správal agresívne, tiež ju fyzicky napadol, ničil zariadenie domácnosti, ponižoval ju a vyhrážal sa likvidáciou celej jej rodiny. Tieto prejavy agresivity a nepríčetnosti sa diali navyše za prítomnosti maloletého. Z dôvodu označených prejavov otca opakovane privolala aj hliadku PZ, avšak trestné oznámenie na otca z obavy nepodala (lekársky záznam z návštevy pohotovosti s maloletým synom, fotodokumentácia zo stôp po fyzických útokoch otca, záznam z výjazdov OO PZ BA Ružinov). Predložila fotodokumentáciu, ktorá sa má týkať otcom rozbitej sadrokartónovej priečky (fotodokumentácia z rozbitej sadrokartónovej steny bytu na T..). Uviedla, že závislosti a správanie otca spôsobovalo, že v zamestnaní vydržal vždy len pár týždňov či

dní. Rovnako sa správal aj voči vlastným členom rodiny, s ktorými má ona dobrý vzťah a snaží sa vytvoriť príležitosti na ich stretávanie s maloletým. Uviedla, že sama mala skúsenosti s marihuanou ako 17-ročná, podstúpila však liečbu a od 18-tich rokov abstínuje (potvrdenie z gynekologickej ambulancie, lekárska správa z centra pre liečbu drogových závislostí). Uviedla, že pred jej odchodom z domácnosti bola svedkom, ako si otec na stole v kuchyni vysypal biely prášok, ktorý následne vdýchol nosom, dokonca v odpadkovom koši našla injekčnú striekačku. Uvedomujúc si realitu, že otec nemá zábrany užívať drogy priamo pred ňou a v prítomnosti dieťaťa, opustila spoločnú domácnosť a išla bývať k mame (fotodokumentácia z požitia drogy metamfetamínu - pervitín, video zachycujúce užívanie drogy pervitín otcom-priložený USB kľúč). Jej obavy z nekontrolovateľného správania otca vykresľuje situácia, kedy sa otec zdrogovaný, v podnapitom stave dožadoval stretnutia s maloletým, pričom po dlhom zvonení na domové dvere bytového domu jej mamy následne kopaním rozbil štyri sklenené výplne vchodových dverí. Pre tieto prejavy nekontrolovanej agresivity otca má strach so synom z bytu vychádzať, pretože otca vidí každý deň posedávať na lavičkách pred domom na R. ulici. Z obavy o svoje duševné, ale aj fyzické zdravie bola nútená dňa 16. apríla 2020 podať na otca trestné oznámenie pre podozrenie z trestného činu nebezpečného vyhrážania a nebezpečného prenasledovania (fotodokumentácia z priebehu poškodzovania cudzieho majetku - vchodových dverí, videozáznam z kamery pred vchodovými dverami na R. ul. - USB kľúč, zápisnica o trestnom oznámení zo dňa 16.04.2020). Opísala správanie sa otca po jej návšteve spoločnej domácnosti, kedy bol otec za prítomnosti polície zdravotníkmi odvezený na psychiatriu Ružinov, odkiaľ bol prevezený a hospitalizovaný v nemocnici na Antolskej v Bratislave, na psychiatrii. Z kópie lekárskej správy, ktorú našla v byte vyplýva, že otec v čase prijatia trpel toxickou psychózou, kedy uviedol, že užil drogy, pervitín a dáke tabletky (fotokópia lekárskej správy o hospitalizácii na psychiatrii). Podaním doručeným odvolaciemu súdu dňa 16.07.2020 doplnila odvolanie o kópiu sms správ medzi ňou a otcom, ktorými obťažuje nielen ju, ale aj cudzie osoby. Namietala spôsob a záver správy Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Bratislava zo dňa 06.08.2020 o prešetrení rodinných pomerov u nej a u otca.

4. Otec vo svojom podaní doručenom súdu 29.06.2020 oznámil zmenu svojho bydliska a predložil potvrdenie o zaplatení výživného na maloletého 60 eur za 4/2020.

5. Kolízny opatrovník sa k odvolaniu matky nevyjadril.

6. Odvolací súd preskúmal vec, v ktorej nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania podľa § 65, § 66 zák. č. 161/15 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 378 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej CSP), a dospel k záveru, že odvolanie matky je dôvodné čiastočne.

7. Účel inštitútu neodkladného opatrenia už vo svojom rozhodnutí vysvetlil súd prvej inštancie, s výkladom ktorého sa stotožnil aj odvolací súd. Odvolací súd sa stotožnil so súdom prvej inštancie s jeho aplikáciou čiastočne, keď v danom prejednávanom prípade, dospel po vyhodnotení dôvodov odvolania k potrebe zmeny uznesenia v zamietajúcej časti návrhu na zverenie maloletého a čiastočne aj v rozsahu úpravy styku otca s maloletým. Nariadenie neodkladného opatrenia je podľa zákonného predpokladu prípustné a opodstatnené vtedy, ak sa tvrdí a osvedčí, že sú tu právne vzťahy medzi účastníkmi; ak tieto právne vzťahy vyžadujú potrebu bezodkladne upraviť pomery, alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená (§ 325 ods. 1 CSP). Neodkladné opatrenie má mať len dočasnú povahu a v konaní vo veciach týkajúcich sa starostlivosti súdu o maloletých (§ 111 CMP) má byť prostriedkom ochrany zjavne ohrozených práv dieťaťa do doby, kým nebude o nich rozhodnuté podľa príslušných ustanovení Zákona o rodine. Základným predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia je potreba bezodkladnosti súdnej úpravy pomerov účastníkov konania, v prípade konania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých, pomerov maloletého dieťaťa. Takýmto spôsobom sa zabezpečuje rýchla úprava pomerov, ktoré, ako vyplýva zo samotného pojmu, neznesú ďalší odklad. Musí ísť teda o taký stav, ktorý si vyžaduje okamžitý zásah zo strany súdu, bez ktorého by mohlo dôjsť k ťažko napravitelnému, resp. nezvratnému poškodeniu oprávnených záujmov maloletého dieťaťa. V prípade úpravy styku maloletého dieťaťa s rodičom, s ktorým nežije v spoločnej domácnosti, je cieľom procesného inštitútu neodkladného opatrenia výhradne predbežné zabezpečenie realizácie práva na styk (rodiča aj maloletého dieťaťa) do doby nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia v konaní vo veci samej. Neodkladným opatrením sa teda má zabezpečiť len prvotná úprava styku v takom rozsahu, o ktorom je predpoklad, že v dôsledku absencie možnosti vykonať dokazovanie potrebné na posúdenie vyváženosti požiadavky rodiča so záujmom maloletého dieťaťa, bude ku prospechu maloletého dieťaťa.

8. Odvolací súd po doplnení dokazovania šetrením rodinných pomerov, vyhodnotením všetkých zistených a osvedčených skutkových okolností vyplývajúcich z odvolania matky a celého spisového materiálu, na rozdiel od názoru súdu prvej inštancie dospel k záveru, že potreba dočasnej úpravy pomerov prijatím rozhodnutia o dočasnom zverení maloletého do osobnej starostlivosti matky v odvolacom konaní osvedčená bola. Aj keď v danom prípade rodinné pomery maloletého, ktorý sa nachádza v osobnej starostlivosti matky sú ustálené a otec doposiaľ osobnú starostlivosť matky o maloletého rešpektoval (matka neuviedla žiadne relevantné okolnosti, ktoré by nasvedčovali, že sa otec vo vzťahu k maloletému dopúšťa konania smerujúcom k ohrozeniu jeho zotrvania v osobnej starostlivosti matky), pre potrebu zachovanie súčasného status quo, vzhľadom na útlý vek maloletého (10 mesiacov) a existujúci vážny rodičovský konflikt, je potrebné v záujme maloletého prijatie rozhodnutia súdu o jeho dočasnom zverení do osobnej starostlivosti matke. V tomto štádiu konania je možné ustáliť, že otec nevedie práve usporiadaný spôsob života, nikde nepracuje a zrejme aj z dôvodu vyhrotených partnerských a rodičovských nezhôd, nedokázal ovládať svoje emócie a konanie, keď sa dopustil rozbitia vchodových dverí v bytovom dome, kde matka s maloletým býva. Takéto nekontrolovateľné konanie otca odvolací súd vyhodnotil v jeho neprospech, ktoré v kontexte s matkou tvrdených skutočností o jeho zdravotnom stave a neliečenou závislosťou na alkohole a psychotropných látkach, vzbudzujú dôvodné pochybnosti sa o maloletého postarať v rozsahu súdom prvej inštancie určeného jeho styku s maloletým. Navyše otec v odvolacom konaní tieto tvrdenia sám aktívne nijako nespochybnil, keď sa v rámci šetrenia pomerov pracovníkmi Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Bratislava vyjadril, že svoj zdravotný stav bude preukazovať až na základe požiadavky súdu. Pokiaľ ide o úpravu styku otca s maloletým, odvolací súd aj vzhľadom na vyššie uvedené dospel k záveru, že rozsah určený súdom prvej inštancie, bude možné ustáliť až po vykonaní potrebného dokazovania a po preukázaní na strane otca, že jeho osobnostné predpoklady a zdravotný stav mu umožňujú realizovať styk s maloletým v pôvodne určenom, alebo inom rozsahu. Odvolací súd tiež udáva, že tvrdenia matky a listiny, ktorými podporovala svoje tvrdenia o existencii nepriaznivého psychického stavu otca, neliečenú schyzofréniu a psychotický stav ani v odvolacom konaní osvedčené neboli a dostatočne nevyplývajú zo žiadneho matkou predloženého dokumentu. Tvrdenia matky o agresivite a fyzickom násilí otca, ktorého sa mal dopúšťať voči jej osobe, doposiaľ preukázané neboli, keď matka skutočne iné okolnosti (okrem incidentu s rozbitím vchodových dverí) neosvedčila, v tomto kontexte nepredložila napr. lekárske potvrdenia o potrebe jej ošetrovania, alebo trestné oznámenia. Z potvrdenia o zásahov polície v ich domácnosti v minulosti uvedené nevyplýva. V danom prípade ide zrejme o rodičov, ktorí v čase svojho zoznámenia mali rovnaký životný štýl, vyznávali rovnaké hodnoty a u oboch je zřejmé zaznamenané aj užívanie omamných a psychotropných látok, či alkoholu, ako to napokon vyplýva aj z podaní matky. O spôsobe života a hodnotách svedčí napokon aj úroveň ich vzájomnej komunikácie vyplývajúcej z predložených sms správ. Pokiaľ ide o zdravotný stav otca v súvislosti s matkou tvrdenou závislosťou na psychotropných látkach, toto z ňou predloženej kópie lekárskej správy nevyplýva, keďže táto neobsahuje meno pacienta a dátum jej vyhotovenia. Pokiaľ matka odvolaciemu súdu navrhla vykonávanie dokazovanie v tomto smere, odvolací súd udáva, že v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia súd vychádza z predložených listín osvedčujúcich stranou sporu tvrdené skutočnosti, navyše takéto dokazovanie prekračuje rámec konania o neodkladnom opatrení, keď vyžiadanie si akejkoľvek zdravotnej dokumentácie podlieha udeleniu súhlasu pacienta. Odvolací súd nemohol zohľadniť ani matkou predložené videonahrávky, keďže okolnosti za ktorých vznikli, ich pôvod a hodnovernosť nie je odvolaciemu súdu zřejmá. Odvolací súd však v danom prípade zohľadnil existenciu určitého nekontrolovateľného správania sa otca, ktoré sám označil „iba ako svoje zlyhanie“ a toto premietol do zmeny rozhodnutia o úprave styku a ustálil aj potrebu rozhodnutia o zverení maloletého. Odvolací súd má za to, že pre udržovanie vzájomných vzťahových väzieb medzi otcom a maloletým je pre tento moment a v tomto štádiu konania možné a postačujúce upraviť styk v odvolacím súdom upravenom rozsahu a jeho rozšírenie bude možné až po aktívnom prístupe otca k vyvráteniu vážnych tvrdení matky a preukázaní jeho zdravotného stavu. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd uznal odvolacie dôvody matky za čiastočne dôvodné. Pokiaľ ide o odvolací návrh matky na zákaz styku otca s maloletým a zákaz priblíženia sa k maloletému, odvolací súd poukazuje na vyššie uvedené dôvody svojho rozhodnutia a dodáva, že tento odvolací súd nepovažoval za dôvodný, spĺňajúci podmienky § 325 ods. 1 CSP, keď z obsahu spisu nevyplýva existencia rizikového správania sa otca vo vzťahu k maloletému v takej intenzite, ktorá by odôvodňovala zákaz akéhokoľvek kontaktu otca s maloletým, s následkom úplnej straty možnosti udržiavať vzťahové a rodinné väzby. Rovnako za nedôvodné odvolací súd považoval odvolací návrh matky na rozhodnutie prostredníctvom inštitútu neodkladného opatrenia o zastupovaní maloletého a spravovaní jeho majetku výlučne matkou.

8. Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmenil podľa § 388 CSP.
9. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 52 CMP.
10. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednomyseľne, pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).